

Téma:

**SZAKPOLITIKAI TANULMÁNY -
Vagyongazdálkodás**

Időszak:

2012. március

Dátum:

2012. április 26.

SZÁZADVÉG
ALAPÍTVÁNY

SZÁZADVÉG
KUTATÁSI ÉS TANULMÁNYKÖZMŰVÉSZETI ZRT.

STRATEGOPOLIS
KÖZPOLITIKAI TANULMÁNYKÖZMŰVÉSZETI ÉS STRATEGIAI ÉRTÉKELÉSI ZRT.

Az anyag az NFM_SZERZ/378/1 (2012) számú szerződés teljesítésére készült.

Tartalom

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	3
1. A NEMZETI VAGYON	4
2. A NEMZETI VAGYONBA TARTOZÓ VAGYONELEMEN KÖRE ÉS AZOK SZABÁLYOZÁSI KÖRNYEZETE.....	6
3. A NEMZETI VAGYONGAZDÁLKODÁS HELYE ÉS KAPCSOLATA A POLITIKAI RENDSZERBEN ..	10
7. A VAGYONGAZDÁLKODÁS 2012. FEBRUÁR HAVI FŐBB ESEMÉNYEI.....	25
8. VITÁS, FÜGGŐ KÉRDÉSEK	26
9. AZ ÁLLAMI VAGYONKEZELÉS DÖNTÉSHOZÓI	26
10. VAGYONPOLITIKA ÉS MÁ S SZAKPOLITIKÁK EGYÜTTMŰKÖDÉSI LEHETŐSÉGEI (MONETÁRIS POLITIKA, FISKÁLIS POLITIKA, KKV POLITIKA, FEJLESZTÉS POLITIKA, FOGLALKOZÁS POLITIKA)	27

Vezetői összefoglaló

A jelentés célja a vagyonpolitika, mint közpolitika peremfeltételeinek, irányainak, hatókörének és eszközeinek pontos beazonosítása a kormányzati döntések megértésének, és a későbbiekben azok folyamatos, hatékony támogatásának érdekében.

A szakpolitika területeinek áttekintése során felmértük a vagyonpolitika helyét a közjogi rendszerben, meghatároztuk annak tárgyait a szabályozási környezet tükrében.

Azonosítottuk az állami vagyonpolitika lehetséges irányait, az irányok elveit, körvonalazni kezdtük a politika megvalósítása útján elérhető középtávú célokat.

A felmérés során részben megvizsgáltuk a szakpolitika által alkalmazott eszközöket, kitekintettünk az alkalmazható eszközök lehetséges körére.

Elemztük a nemzeti vagyon köréből az állami vagyon számbevételeinek módszereit, a vagyon összetételét önmagában és az azt kezelő vagyongazdálkodók szempontjából, rögzítettük az állami vagyont terhelő kötelezettségeket és a vagyon értékét. A jelentés e fejezete az MNV Zrt. rábízott vagyonába tartozó vagyonelemeket vizsgálta, az MFB Zrt. és az NFA, továbbá az önkormányzati vagyon előbb felsorolt dimenziók alapján történő elemzésére a későbbiekben kerülhet sor.

A teljes körűség és a lényegesség szempontjait egyaránt figyelembe véve beszámoltunk a vagyongazdálkodási területen történt adott havi eseményekről az állami vagyon adott csoportjaira való bontásban.

Elkezdődött a „Vitás és függő kérdések” beazonosítása, elhárítandó az esetleges akadályokat a közpolitikai célok megvalósításának útjából azzal, hogy azok meghatározására az objektivitás legmesszebbmenőkig történő biztosítása érdekében későbbi jelentésünkben adunk számot.

Végül felsoroltuk az állami vagyongazdálkodás kulcsszereplőit, továbbá kitekintettünk a vagyonpolitika és más szakpolitikák közös metszeteire, együttműködési lehetőségeire.

A megismert tények, és azok elemzése alapján ahol szükséges bővítjük, ahol indokolt finomhangoljuk a jelentés tartalmát a vagyonpolitikai még hatékonyabb működtetése érdekében.

1. A nemzeti vagyon

1.1 Magyarország Alaptörvénye a nemzeti vagyonról

„38. cikk (1) Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg.

(2) Az állam kizárólagos tulajdonának és kizárólagos gazdasági tevékenységének körét, valamint a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon elidegenítésének korlátait és feltételeit az (1) bekezdés szerinti célokra tekintettel sarkalatos törvény határozza meg.

(3) Nemzeti vagyont csak törvényben meghatározott célból lehet átruházni, törvényben meghatározott kivételekkel az értékarányosság követelményének figyelembevétele mellett.

(4) Nemzeti vagyon átruházására vagy hasznosítására vonatkozó szerződés csak olyan szervezettel köthető, amelynek tulajdonosi szerkezete, felépítése, valamint az átruházott vagy hasznosításra átengedett nemzeti vagyon kezelésére vonatkozó tevékenysége átlátható.

(5) Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdonában álló gazdálkodó szervezetek törvényben meghatározott módon, önállóan és felelősen gazdálkodnak a törvényesség, a célszerűség és az eredményesség követelményei szerint.”

1.2 A nemzeti vagyon a 2011. évi CXCVI. törvény értelmében

„1. § (1) E törvény szabályozza az állam és a helyi önkormányzatok tulajdonában álló vagyon (a továbbiakban: nemzeti vagyon) megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit, az állam és a helyi önkormányzatok kizárólagos tulajdonának körét, a nemzeti vagyon feletti rendelkezési jog alapvető korlátait és feltételeit, valamint az állam és a helyi önkormányzat kizárólagos gazdasági tevékenységeit.

(2) Nemzeti vagyonba tartozik:

a) az állam vagy a helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló dolgok,

b) az a) pont hatálya alá nem tartozó, az állam vagy a helyi önkormányzat tulajdonában lévő dolog,

c) az állam vagy a helyi önkormányzat tulajdonában lévő pénzügyi eszközök, továbbá az államot vagy a helyi önkormányzatot megillető társasági részesedések,

- d) az államot vagy a helyi önkormányzatot megillető bármely vagyoni értékkel rendelkező jogosultság, amelyet jogszabály vagyoni értékű jogként nevesít,*
- e) Magyarország határa által körbezárt terület feletti légtér,*
- f) az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek kereskedelméről szóló törvény szerinti kibocsátási egység és légiközlekedési kibocsátási egység, valamint az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló törvény szerinti kiotói egység,*
- g) az állami fenntartású közgyűjtemények (muzeális intézmények, levéltárak, közgyűjteményként működő kép- és hangarchívumok, valamint könyvtárak) saját gyűjteményeiben nyilvántartott kulturális javak,*
- h) a régészeti lelet,*
- i) a nemzeti adatvagyon körébe tartozó állami nyilvántartások fokozottabb védelméről szóló törvény szerinti nemzeti adatvagyon.”*

2. A nemzeti vagyonba tartozó vagyonelemek köre és azok szabályozási környezete

2.1 Az állami vagyon

„4. § (1) Az állam kizárólagos tulajdonába tartozik

a) a Szent Korona és a hozzá tartozó jelvények,

b) az Országház,

c) a föld méhének kincsei természetes előfordulási helyükön,

d) a felszín alatti vizek, a felszín alatti vizek természetes víztartó képződményei, a folyóvíz és természetes tavak elhagyott medre és a folyóvízben, természetes tavakban újonnan keletkezett sziget, valamint a... meghatározott folyóvizek, holtágak, mellékágak, természetes tavak és ezek medre,

e) az...meghatározott csatornák, tározók, árvízvédelmi fővédvonalak és egyéb vízi létesítmények, valamint az állami tulajdonban álló vízi közművek,

f) az országos közutak és azok műtárgyai,

g) állami tulajdonban álló terek, parkok,

h) a...meghatározott országos törzshálózati vasúti pályák és azok tartozékai,

i) az állami tulajdonban lévő nemzetközi kereskedelmi repülőtér, a hozzá tartozó légiforgalmi távközlő, rádió navigációs és fénytechnikai berendezésekkel és eszközökkel, továbbá a légiforgalmi irányító szolgálat elhelyezését szolgáló létesítményekkel együtt,

j) a barlang,

k) a rádióspektrum, valamint az elektronikus hírközlő hálózat működéséhez, az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásához vagy az elektronikus hírközlőhálózatok és szolgáltatások együttműködéséhez szükséges, az információ vagy a jelzés célba juttatására szolgáló, annak címzettjét meghatározó betűkből, számokból vagy jelekből álló karaktersorozat.

(2) Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak minősül a... törvényben vagy kormányrendeletben ekként meghatározott állami tulajdonban álló vagyonelem.

(3) A... felsorolt állami tulajdonban álló nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak minősülő gazdasági társasági részesedések felett a tulajdonosi jogok gyakorlására kizárólag

a) törvényben kijelölt miniszter,

b) központi költségvetési szerv, vagy

c) az állam 100%-os tulajdonában álló gazdálkodó szervezete jogosult.”

2.1.1 Az állami vagyon horizontális jellegű szabályozása

a) Az állami vagyonról szóló törvény 2007. évi CVI. törvény

Az állam tulajdonában álló vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlás módját, valamint e vagyonnal való gazdálkodás szabályait az állami vagyonról szóló törvény határozza meg.

b) Az állami vagyonnal való eljárási szabályok

Az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X.4.) Korm. rendelet hatálya az állami vagyonról szóló törvény hatálya alá tartozó állami vagyonnal kapcsolatos eljárásokra, jogügyletekre, jogviszonyokra, valamint az azokban részt vevő személyekre terjed ki.

c) Az állami vagyonnal kapcsolatos beszámolási szabályok

A 347/2010. (I.22.) Korm. rendelet rendelkezik a rábízott vagyonra vonatkozó sajátos könyvvezetési és beszámolási szabályokról.

2.1.2 Az állami vagyonra vonatkozó ágazati típusú jogszabályok

A nemzeti vagyonról szóló törvény meghatározza, hogy az e törvényben meghatározott elvek mentén milyen további jogszabályok vonatkoznak az állami vagyon tárgyára.

„...b) a közszolgáltatási médiavagyon feletti tulajdonosi joggyakorlás módját, valamint e vagyonnal való gazdálkodás szabályait a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló törvény,

d) az állam...gazdasági tevékenységei és a tevékenység végzéséhez szükséges vagyon hasznosításának átengedését a koncesszióról szóló törvény,

e) az MFB Magyar Fejlesztési Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: MFB Zrt.), valamint azon gazdálkodó szervezetek feletti tulajdonosi joggyakorlás módját, amelyek felett az állam nevében az MFB Zrt. gyakorol tulajdonosi jogokat a Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaságról szóló törvény,

f) a Magyar Nemzeti Bank feletti tulajdonosi joggyakorlás módját a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény,

g) az Államadósság Kezelő Központ Zrt. feletti tulajdonosi joggyakorlás módját a Magyarország pénzügyi stabilitásáról szóló törvény,

h) a légiforgalmi irányító szolgálatot ellátó és a légiforgalmi szakszemélyzet képzését végző szervezet feletti tulajdonosi joggyakorlás módját a légitársaságokról szóló törvény,

i) a Vasúti Pályakapacitás-elosztó Szervezet feletti tulajdonosi joggyakorlás módját a vasúti közlekedésről szóló törvény,

j) a felsőoktatási intézmények sajátos vagyongazdálkodási szabályait a felsőoktatásról szóló törvény,

k) a társadalombiztosítási alapokhoz tartozó vagyonnal való gazdálkodásra az állami vagyonról szóló törvény,

l)...az állami lakások és nem lakáscélú helyiségek bérbeadására vonatkozó részletes szabályokat a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló törvény,
m) az állami tulajdonban lévő erdő hasznosítására, vagyonkezelésére és nyilvántartására vonatkozó szabályokat az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvény,
n) az állami...tulajdonban álló kulturális örökség elemei felett a tulajdonosi joggyakorlás módját, valamint az e vagyoni körrel való gazdálkodás szabályait
na) a kulturális örökség védelméről,
nb) a muzeális intézményekről,
nc) a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről,
nd) a köziratokról, közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről,
o) az állami tulajdonban lévő vizek hasznosítására és nyilvántartására vonatkozó szabályokat a vízgazdálkodásról szóló törvény,
p) a közutak kezelésével, fejlesztésével, fenntartásával, működtetésével kapcsolatos feladatokat a közúti közlekedésről szóló törvény
állapítja meg.

(2) A nemzetiségi önkormányzatok vagyonáról és vagyongazdálkodásának részletes szabályairól a nemzetiségek jogairól szóló törvény rendelkezik.

(3) Az állami tulajdonban lévő termőföldvagyon hasznosítására, vagyonkezelésére és nyilvántartására, a Nemzeti Földalap feletti tulajdonosi jogok gyakorlására vonatkozó szabályokat a Nemzeti Földalapról szóló törvény állapítja meg.

(4) A nemzeti adatvagyonra vonatkozó előírásokat a nemzeti adatvagyon körébe tartozó állami nyilvántartások fokozottabb védelméről szóló törvény állapítja meg.”

Továbbá a megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló törvény.

2.1.3 Speciális vagyona vonatkozó, ágazati jellegű jogszabályok

A 87/2011. (XII. 29.) NFM rendelet az Új Magyarország Kockázati Tőkeprogramok és a Svájci-Magyar Együttműködési Program keretében tulajdonosi joggyakorló szervként a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséget jelölte ki.

2.2 Az önkormányzati vagyon

2.2.1 Az önkormányzati vagyon tárgya

„5. § (1) A helyi önkormányzat vagyona törzsvagyon vagy üzleti vagyon lehet.

(2) A helyi önkormányzat tulajdonában álló nemzeti vagyon külön része a törzsvagyon, amely közvetlenül a kötelező önkormányzati feladatkör ellátását vagy hatáskör gyakorlását szolgálja, és amelyet

a) e törvény kizárólagos önkormányzati tulajdonban álló vagyonnak minősít,

b) törvény vagy a helyi önkormányzat rendelete nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak minősít (az a) és b) pont a továbbiakban együtt: forgalomképtelen törzsvagyon),

c) törvény vagy a helyi önkormányzat rendelete korlátozottan forgalomképes vagyonelemként állapít meg.

(3) A helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonát képező nemzeti vagyonba tartoznak

a) a helyi közutak és műtárgyaik,

b) a helyi önkormányzat tulajdonában álló terek, parkok,

c) a helyi önkormányzat tulajdonában álló nemzetközi kereskedelmi repülőtér, a hozzá tartozó légiforgalmi távközlő, rádiónavigációs és fénytechnikai berendezésekkel és eszközökkel, továbbá a légiforgalmi irányító szolgálat elhelyezését szolgáló létesítményekkel együtt, valamint

d) a helyi önkormányzat tulajdonában álló - külön törvény rendelkezése alapján részére átadott - vizek, közcélú vízi létesítmények, ide nem értve a vízi közműveket.

(4) Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak minősül a... törvényben vagy a helyi önkormányzat rendeletében ekként meghatározott a helyi önkormányzat tulajdonában álló vagyonelem.”

2.2.2 Az önkormányzati vagyon szabályozása

A nemzeti vagyonról szóló törvény meghatározza, hogy az e törvényben meghatározott elvek mentén milyen további jogszabályok vonatkoznak az önkormányzati vagyon tárgyára.

„c) az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodás részletes szabályait a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény,

d) a... helyi önkormányzat kizárólagos gazdasági tevékenységei és a tevékenység végzéséhez szükséges vagyon hasznosításának átengedését a koncesszióról szóló törvény,

l) az önkormányzati lakások, valamint nem lakáscélú helyiségek bérbeadására és elidegenítésére szóló törvény,

n) az... önkormányzati tulajdonban álló kulturális örökség elemei felett a tulajdonosi joggyakorlás módját, valamint az e vagyoni körrel való gazdálkodás szabályait

ne) az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonába adásáról szóló törvény,

3. A nemzeti vagyongazdálkodás helye és kapcsolata a politikai rendszerben

A nemzeti vagyonnal való hatékony és felelős gazdálkodás nemzetgazdaságban betöltött meghatározó szerepét jól tükrözi a kormányzati struktúrában elfoglalt kiemelkedő helye, továbbá a nemzetgazdaság szinte minden területével való szoros kapcsolata.

3.1. Államhatalmi, népképviselői szervek

3.1.1 Országgyűlés

A nemzeti vagyonnal összefüggő törvények meghozatalán túl az Országgyűlés meghatározó szereppel bír a Gazdasági és Informatikai Bizottság munkája révén is. A Bizottság rendkívül széles feladatkörének keretei között az Országgyűléshez benyújtott, az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló beszámoló megtárgyalásával közvetlenül is, valamint a különböző gazdasági ágazati szabályozások, fejlesztések, javaslatok, jogszabálytervezetek, költségvetést érintő kérdések megtárgyalásával közvetetten is intenzíven foglalkozik a nemzeti vagyongazdálkodással.

A nemzeti vagyongazdálkodás folyamatának utólagos ellenőrzési eszközeként az elmúlt két évben jelentős szerepet kaptak az eseti parlamenti vizsgálóbizottságok. Számos vagyongazdálkodással kapcsolatos konkrét ügyre került felállításra országgyűlési vizsgálóbizottság. A bizottságok fontos ellenőrzési eszközként szerepelhetnek, azonban fontos, hogy a vizsgálatok befejezését szükség esetén kövesse a vizsgált ügyek hatósági szakaszba történő terelése.

3.1.2 Kormány

A kormányzaton belül a nemzeti vagyongazdálkodás elsődleges felelőse és irányítója a nemzeti fejlesztési miniszter az NFM Vagyonpolitikai Államtitkársága útján.

Az NFM elsődleges feladata a nemzeti vagyonnal való gazdálkodás szabályozásának, szervezetrendszerének, finanszírozásának, illetve felügyeletének oly módon történő kialakítása, hogy az állam felelős gazdaként hatékonyan, költségtakarékosan, értékmegőrzően és értéknövelően kezelje a közös nemzeti vagyont, illetve gazdálkodjon vele.

A nemzeti vagyongazdálkodás alapvető feladata az állam által kielégítendő társadalmi szükségletek alapján pontosan definiálható közfeladatokhoz, valamint az állam és az

önkormányzatok mindenkor teherbíró képességéhez igazodó, egységes elveken alapuló, átlátható, hatékony és költségtakarékos nemzeti vagyongazdálkodás megvalósítása.

A nemzeti fejlesztési miniszter a tulajdonosi jogok gyakorlójaként a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt., illetve a Magyar Fejlesztési Bank Zrt. felé közvetlenül érvényesíti a magyar állam érdekeit, és ezen két társaság útján valamennyi állami tulajdonban álló vagyonelem tekintetében gyakorolja a tulajdonosi jogosítványokat. Szintén a nemzeti fejlesztési miniszter dönt az MNV Zrt., illetve az MFB Zrt. bevonásával az egyes vagyontárgyak rendeltetésének megváltoztatásáról, a feleslegessé váló vagyonelemek értékesítéséről, illetve az új vagyonelemek megszerzéséről.

A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. szervezetén belül működő legfőbb döntéshozó szerv az az öttagú Igazgatóság, melynek elnöki feladatait dr. Halasi Tibor a kormányfő tanácsadója látja el, aki 2011. november 11. óta egyben a kormányzati döntések végrehajtásának ellenőrzéséért felelős miniszterelnöki biztos, továbbá betölti a Magyar Fejlesztési Bank Zrt. felügyelőbizottságának elnöki tisztét is. Az Igazgatóság tagja továbbá az NFM Vagyonpolitikai Államtitkárságának vezető munkatársa, továbbá a menedzsment részéről az MNV Zrt. vezérigazgatója és általános vezérigazgató-helyettese. A testület ötödik tagsági pozíciója dr. Kovács Árpád úr lemondását követően jelenleg nincs betöltve. Őt megelőzően a bankszektor képviselője, a Bankszövetség vezetője volt a testület tagja.

A Nemzeti Fejlesztési Minisztériumon belül 2010-től a Vagyonpolitikai Államtitkárság a nemzeti vagyongazdálkodást lényegében önálló ágazatpolitikai szakterületként építette fel, ugyanakkor folyamatosan szorosan együttműködve a minisztérium közlekedési, fejlesztéspolitikai, infokommunikációs, valamint energetikai szakterületével. A közös érintettségű területeken a hatásköri-, felelősségi-, illetve munkamegosztás nem formalizált az államtitkárságok között. A legjelentősebb átfedés a közlekedés területén jelentkezik, ahol egyrészt az Infrastruktúráért Felelős Államtitkárság felelős a helyközi közösségi közlekedés megszervezésével és finanszírozásával kapcsolatos feladatok tekintetében, melynek keretében előkészíti a teljes közösségi közlekedési ágazat új működési, szervezeti és szabályozási koncepcióját, valamint megszervezi és összehangolja a közlekedési infrastruktúra fejlesztését, gondoskodik az országos közút- és vasúti pályahálózat műszaki állapotának karbantartásáról, és a javítására fordítható források hatékony felhasználásáról. Ezen feladatok, illetve azok végrehajtásában való felelősség ugyanakkor jelentős mértékben megjelennek a Vagyonpolitikai Államtitkárság feladatai között is. A közös munka hatékonyságát a projekt struktúrában történő működés és feladat végrehajtás biztosíthatja, amelynek projektkoordinátori szerepét célszerű a Miniszterelnökség szintjén megteremteni.

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium vagyongazdálkodásban meghatározó pozíciója mellett a nemzeti tulajdonú ingatlanok és gazdálkodó szervezetek tulajdonosaként, illetve vagyonkezelőjeként minden minisztérium, továbbá számos központi költségvetési szerv is

aktív szerepet tölt be a nemzeti vagyonnal történő gazdálkodásban. A kormányzat ezen szervezeti szereplői a nemzeti vagyongazdálkodásra meghatározott jogi, szabályozási és pénzügyi keretfeltételek figyelembe vételével töreksenek az adott ágazati szempontokat érvényesíteni (pl. egészségügy, szociálpolitika, foglalkoztatási ügyek NEFMI, földügyek VM).

Az NFM mellett a nemzeti vagyongazdálkodással kapcsolatos kormányzati tevékenység másik meghatározó tárcája a Nemzetgazdasági Minisztérium. Az NGM az államháztartási és költségvetési politika felelőseként lényegében meghatározza minden gazdasági ágazat, így a nemzeti vagyongazdálkodás mozgásterét is az adott költségvetési időszakra nézve. A fiskális fegyelem fenntartásának, a hiány kézben tartásának NGM által végrehajtandó feladata számos esetben természeténél fogva korlátozza az egyébként szakmapolitikai szempontból alátámasztott ágazati szakmai érdekek maradéktalan megvalósítását. Ennek szemléletes és aktuális példáját mutatja a közösségi közlekedési szervezetrendszer átalakításának, hatékonyabbá tételének problémaköre. A jelentős megtakarításokat eredményező, tartós és strukturális átalakítás végrehajtásához szükséges lenne az állami társaságok „historikus” adósságainak konszolidálása az állam részéről, melynek hiánynövelő hatása ugyanakkor jelentős gondot okozna az állami költségvetés oldaláról.

3.1.3 Önkormányzatok

Az önkormányzatok tulajdonában, illetve kezelésében levő nemzeti vagyon mértékének és jellegének illeszkednie kell az önkormányzatok számára jogszabályokban előírt ellátandó feladatokhoz. Ezen feladatok ellátásához a vagyonon felül biztosítani kell az önkormányzatok számára mindazon szabályozási eszközöket is, melyek révén egyrészt hatékonyan tudják működtetni a vagyont, másrészt hatósági és árpolitikai eszközökkel meg tudják teremteni a feladatok ellátásához szükséges finanszírozást.

A megyei és a települési önkormányzati vagyon jelenleg zajló átadási folyamata a nemzeti vagyongazdálkodás ágazati elven működő racionális mértékű központosítását szolgálja, melynek eredményeként ezen a területen is egységes, átlátható és hatékonyabb gazdálkodás valósulhat meg.

3.1.4 Állami Számvevőszék

A Számvevőszék mindenkori célja, hogy ellenőrzései eredményeként tett javaslataival a nemzeti vagyongazdálkodás tekintetében is érdemi, mérhető hozzáadott értéket teremtsen, és közpénzt takarítson meg, ezzel is gyarapítva a nemzeti vagyont.

Az ÁSZ ellenőrzéseink egyik kiemelkedő fókuszja 2012-ben is a vagyongazdálkodás lesz. Az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos 2011. évi tevékenységek

szokásos ellenőrzésén felül új ellenőrzésként megkezdődik az önkormányzatok és azok többségi tulajdonában levő gazdasági társaságok vagyongazdálkodásának ellenőrzése is, melyre az ÁSZ-törvény 2011. január 1-jétől hatályos módosítása ad lehetőséget.

3.2 Közigazgatási szerkezet

3.2.1 Nemzeti Fejlesztési Minisztérium

A nemzeti vagyongazdálkodásban a legfőbb kormányzati szabályozó, stratégiaalkotó, döntéshozó, végrehajtó szervezet - a termőföld kivételével - a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium.

A nemzeti fejlesztési miniszter a nemzeti vagyon tekintetében a Magyar Állam tulajdonosi jogait főszabály szerint

- a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. útján,
- 40 állami tulajdonú társaság (pl. agrár, pénzügyi szervezetek) tekintetében a Magyar Fejlesztési Bank Zrt. útján;
- speciális esetben, a kockázati tőketársaságok esetében az Nemzeti Fejlesztési Ügynökség útján látja el.

A nemzeti fejlesztési miniszter a fenti három szervezet esetében azok alapítói dokumentumaiban meghatározott esetekben tulajdonosi határozatok hozatalával közvetlenül, illetve a társaságok testületeibe történt delegálások és a folyamatos monitoring, riporting eszközök révén közvetett módszerekkel gyakorolja tulajdonosi jogait.

Az MNV és az MFB Zrt.-k esetében a nemzeti vagyonnal való gazdálkodás körében hozandó döntések a társaságok alapító okirataiban szabályozott módon ügylettípusok, illetve értékhatárok szerint az Igazgatóság, a vezérigazgató, vagy alacsonyabb szintű vezetők hatáskörébe tartoznak.

3.2.2 Egyéb költségvetési szervek

Termőföld esetében jogszabályban meghatározott módon a vidékfejlesztési miniszter a Magyar Állam tulajdonosi jogait a Nemzeti Földalapkezelő útján látja el.

A Megyei Önkormányzatok vagyona (egészségügyi vagyon, oktatási-, szociális célú vagyon) esetében jelenleg a nemzeti fejlesztési miniszter az MNV Zrt. útján gyakorolja a tulajdonosi jogokat.

Az MNV Zrt. vagyonkezelési szerződést köt

- az egészségügyi vagyon tekintetében a Nemzeti Erőforrás Minisztérium költségvetési szerveként működő Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézettel (GYEMSZI)
- a Kormányhivatalok költségvetési szerveként a 19 Megyei Intézményfenntartó Központtal (MIK).

Logikus lépés lehet a közeljövőben a GYEMSZI és a MIK-ek törvényi felhatalmazáson alapuló, közvetlen tulajdonosi joggyakorlásának biztosítása.

Az MNV Zrt. adott költségvetési szerv kezdeményezésére, indokolt esetben, jellemzően a vagyongazdálkodással szemben domináns ágazati érdekek, illetve a vagyonelem specialitása, továbbá nemzetgazdasági kiemelt szerepe miatt további vagyonkezelési szerződéseket köt:

- Ingatlan vagyon esetében az adott helyiségeket használó költségvetési szervekkel (nem visszterhes)
- Belügyminisztérium (büntetés végrehajtási cégek)
- Honvédelmi Minisztérium (honvédelmi feladatokat és annak kiszolgáltatását végző cégek)
- Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (pl. Közlekedéstudományi Intézet Nonprofit Kft., Győr-Sopron-Ebenfurt Vasúti Zrt.)

3.2.3 Kormányzati Ellenőrzési Hivatal

A Hivatal ellenőrzési jogköre kiterjed a tartósan állami tulajdonban lévő, valamint az olyan gazdasági társaságok ellenőrzésére, amelyekben az állam többségi befolyással rendelkezik.

4. Vagyongazdálkodás céljai

4.1 Irányelvek

Az NFM vagyongazdálkodásért felelős államtitkárának képezi feladatát a Nemzeti Vagyongazdálkodási Irányelvek és az Éves Nemzeti Vagyongazdálkodási Program szakmai előkészítése. Az Országgyűlés ezidáig nem döntött a középtávú vagyongazdálkodási irányelvekről.

4.2 A nemzeti vagyongazdálkodás középtávú (hároméves) céljai

4.2.1 Országileltár

A nemzeti vagyon minden elemét és értékét pontosan tartalmazó adattárház létrehozását a korábbi kormányoknak nem sikerült megvalósítania. Az Országileltár multi-projekt fő célja egy olyan nyilvántartás felállítása, melyből az állami tulajdonú ingatlanok, társasági tulajdoni részesedések, ingóságok és egyéb vagyonelemek darabszáma, legfontosabb jellemzői és értéke különböző időpontokban lekérdezhető.

Az egységes, pontos és naprakész nyilvántartás létrehozását nagymértékben nehezíti, hogy a nemzeti vagyonelemekkel kapcsolatos tulajdonosi és vagyonkezelői jogokkal a fő tulajdonos Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-n kívül számos más szervezet is rendelkezik. Az adattárház létrehozásának szakmai felelőse ugyanakkor értelemszerűen az MNV Zrt., mivel az ingatlanok egy részétől eltekintve az egyéb vagyonelemek tekintetében ez a szervezet rendelkezik a legtöbb adattal, illetve ennél a szervezetenél a legjelentősebbek a nyilvántartás kialakításának hasznosítható előzményei.

A teljes körű országileltár a nemzetgazdasági elszámolásokban lehetővé kell tegye az állami vagyon pontos számbavételét. Jelenleg Magyarország saját tőkéje negatív (-17 000 Milliárd forint), mert az államháztartás számviteli elszámolásában nem kerül kimutatásra eszköz oldalon az állam és az önkormányzat vagyona.

4.2.2 Összehangolás az államháztartás lehetőségeivel

A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű gazdasági társaságcsoportok (energetika, közlekedés, pénzügyintézetek, erdő, agrár, szerencsejáték, posta, egészségügy, közmű szolgáltatók) esetében makroszinten összehangolt kibocsátási és termelői felhasználási tervek egyeztetése szükséges, a hazai hozzáadott érték pontosabb

tervezhetősége, befolyásolhatósága érdekében. A korábbi időszakok tervgazdasági alapú makro- és mikrogazdasági tervezése helyett az államháztartás reális lehetőségeihez igazodó tervezésre van szükség.

4.2.3. A közfeladatok definiálása és finanszírozása

A nemzeti vagyonnal ellátandó közfeladatok mértékének, minőségének, és legfontosabb paramétereinek pontos meghatározása szükséges, amely igazodik egyrészt a szolgáltatásokat igénybe vevők tényleges szükségleteihez, másrészt pedig az állami költségvetés lehetőségeihez. Nem folytatható azon - számos közfeladattal érintett területen évek óta megfigyelhető - gyakorlat, amely alapján a „gondoskodó” állam erején és forrásain felül vállal közfeladat ellátást, ezzel veszteséget okoz a jellemzően állami szolgáltatóknak, ugyanakkor néhány éven belül a banki költségekkel növelt hiányt tulajdonosi tőkeágon kénytelen visszafizetni.

A nemzeti vagyonnal elvégzendő közfeladatokhoz szükséges teljes és folyamatos, lehetőleg külső, banki forrást nem igénylő finanszírozást kell biztosítani az érintett szolgáltatóknak. Ennek eszköze lehet természetesen az állami költségvetési források mellett a megfelelő ár- és versenypolitika alkalmazása.

A nemzeti vagyonnal való gazdálkodás legalább középtávú tervezhetőségét jelentősen javítaná, ha a nemzeti tulajdonú társaságok közfeladat ellátásban való szerepe mértékének, területeinek és konstrukciójának ágazatonként történő meghatározása megtörténne. Ezzel fejlesztési, piaci terjeszkedési, hatékonyságjavítási orientációt lehetne közvetíteni a nemzeti vagyon érintett cégei felé.

4.2.4 Beruházási és fejlesztési stratégiák

A kiemelt gazdasági társaságcsoportok esetében a beruházási és megtakarítási politikák szakmai alapon történő összehangolása szükséges.

A hazai kereslet stagnálása miatt az új piacok keresése, a szomszédos országokra kiterjedő lehetséges beruházások, a nemzeti tőkeexport felpörgetése jelentős eszköze lehet a stratégiai nemzeti cégek növekedésének.

4.2.5 Pénzügyi kapcsolatok

A nemzeti vagyonba tartozó gazdálkodó szervezetek állami, illetve hazai tulajdonú bankokkal fennálló kapcsolatainak erősítése egyértelműen szolgálná a nemzetgazdaság érdekeit.

A gazdálkodó szervezetek szabad (működéshez és beruházáshoz nem szükséges) pénzeszközeinek állampapírokba fektetése közvetlenül támogatná az államadósság csökkentését.

A gazdálkodó szervezetek megtakarításainak alapos megtérülési számításokkal alátámasztott befektetései jelentős gazdaságélénkítő hatással lehetnek a nemzetgazdaságra (a teljes hazai bankrendszer 35 ezer Mrd Ft-os eszköz-forrás állományát tekintve a nemzeti tulajdonú társaságcsoportok érdemi hitel és betét pozíciókkal rendelkeznek).

4.2.6 Hatékony ingatlangazdálkodás

A nemzeti vagyonba tartozó gazdálkodó szervezetek ingatlanigényeit elsősorban nemzeti tulajdonú ingatlan vagyonnal kell kielégíteni.

Az ingatlanvagyonnal való gazdálkodás hatékonysága növelendő egyrészt a kihasználtsági mutatók javításával, a piaci fajlagos mutatókhoz (iroda m²/fő) való közelítéssel, valamint az uniós forrásokból történő ingatlan korszerűsítési programok révén (pl. energiahatékonyság javítása).

4.2.7 Természeti kincsek

A természeti kincsekkel való gazdálkodás középtávú hasznosításának kidolgozása jelentős lépés lehet a következő három évben, melyet ezen vagyontípus elemeinek az országleltár projekt keretei között történő pontos felmérése, értékelése kell megalapozzon.

Uniós források

A nemzeti vagyongazdálkodás céljait támogató lehető legnagyobb mértékű uniós források bevonása biztosítandó az állami vagyon gyarapítása céljából (infrastruktúra és eszközök).

5. Vagyongazdálkodási célok elérésének eszközei

5.1 Alkalmazott eszközök

5.1.1 Szabályozók

A nemzeti vagyongazdálkodás alapvető jogi kereteit meghatározó nemzeti vagyorról szóló, illetve az állami vagyorról szóló törvények rendelkezésre állnak. Szükséges lehet még a végrehajtási szabályok módosítása, finomhangolása a kezdeti jogalkalmazási tapasztalatok alapján. A törvényhozási gyakorlat jelenlegi gyorsasága lehetővé teszi, hogy a nemzeti vagyongazdálkodás hatékonyságát javítandó egyéb jogszabályok is módosításra kerüljenek szükség esetén.

A kormányhatározatok megfelelő és rugalmas eszközei a vagyongazdálkodást érintő kormányzati programokból eredő feladatok végrehajtását előíró rendelkezéseknek.

Az MNV Zrt. és az MFB Zrt. felé a nemzeti fejlesztési miniszter tulajdonosi joggyakorló határozattal rendelkezik (MNV Zrt. esetében részvényesi jogok gyakorlójának határozata). Ezen határozatok képezik le a két szervezet felé a Kormány által meghozott határozatokat végrehajtási szintre, továbbá adnak ki közvetlenül a minisztériumból származó döntéseket.

5.1.2 Rövid távú tervezés (üzleti tervek bázisán)

- Megtérülő tőkeemelések, szükség esetén tőkeleszállítások (pénzbőség esetén)
- Tulajdonosi kölcsön (nem minősül állami támogatásnak)
- Hazai és térségi cégfelvásárlások, -kivásárlások

5.2 Alkalmazható eszközök

- Eredményorientált, középtávú tervezés
- Horizontális államháztartási együttműködés kialakítása, érdemi felhatalmazással
- Érdemi tárcaközi munkacsoportok működtetése a vagyonrendezés okán
- Projektszervezetek létrehozása az érintett területek bevonásával
- beszerzések központosítása a volumenhatás érvényesítése érdekében
- hazai beszállító vállalkozások helyzetbe hozása
- Nyomon-követés, ellenőrzés útján a döntéshozóknak folyamatos visszacsatolás az elért eredményekről.

- A kiemelt gazdasági társaságcsoporthok tulajdonosi joggyakorlásának erősítése (MVM teljesen önjáró)
- A kiemelt gazdasági társaságcsoporthok testületi (igazgatóság) irányításában elsődlegesen a nemzetgazdasági, kormányzati és tulajdonosi érdekek érvényesítésének elősegítése (kiegyensúlyozva, kontrolálva a menedzsment érdekeit)
- A kiemelt gazdasági társaságcsoporthok igazgatósági (stratégiai) és menedzsment (operatív) irányításának éles elválasztása egymástól, megteremtendő az érdemi ellensúlyokat
- A kiemelt gazdasági társaságcsoporthok testületi ellenőrzésének (FB) megteremtése (kritikusan gyenge terület). A rendelkezésre álló erőforrások (természeti-, élőmunka-, - tőkeerőforrás) valóban optimális felhasználásáról ez a testület adhatna érdemi visszacsatolást a tulajdonosi joggyakorlónak.
- A kiemelt gazdasági társaságcsoporthok saját tőkearányos nyereségének javítása az államháztartási pozíciók javítása, illetve a további beruházások saját tőkéből való finanszírozhatósága érdekében.

6. A nemzeti vagyon nyilvántartása, összetétele

A nemzeti vagyon összetétele kapcsán megállapítható, hogy állami vagyon vonatkozásában létezik olyan egységes nyilvántartás, ami alkalmas arra, hogy a vagyon összetételét és a vagyon adott évi változását beazonosíthatóvá teszi.

Az önkormányzati vagyon tekintetében a vagyon összetétele korlátozottan állapítható meg, a vagyon egységes elvek szerinti nyilvántartásának nemzetgazdasági szinten történő pontos nyomkövetése jelenleg nem megoldott.

Az állami vagyon összetétele és annak változásai elsősorban az MNV Zrt., az MFB Zrt. és a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet által készítendő, az adott év június 30. napjáig összeállítandó rábízott vagyoni beszámolókból ismerhető meg a döntéshozók és az állampolgárok számára.

A jelentés részletesen az MNV Zrt. rábízott vagyoni beszámolójának tükrében mutatja be az állami vagyon szerkezetét a 2010. december 31. napjával, tekintettel arra, hogy a 2011. évi beszámoló még nem került publikálásra.

6.1 Állami vagyon nyilvántartása

Az állami vagyon a vagyon kezelői szempontjából alapján alapvetően három csoportra osztható:

- központi költségvetési szervek által kezelt vagyonra
- egyéb vagyonkezelők által kezelt vagyonra
- az MNV Zrt. által közvetlenül kezelt vagyonra.

6.1.1 Az állami vagyon számbevételeinek módszere

a) A központi költségvetési szervi vagyonkezelőknél lévő állami vagyon számbavételének módszere

A központi költségvetési szervek vagyonkezelőknél lévő vagyon állománya a Magyar Államkincstár összevont, korrigált adatai alapján kerül kimutatásra. A korrekció abban áll, hogy

- az MTA és intézményei, valamint
- a társadalombiztosítási alapok vagyonát kezelő szervek

eszközei nem kerülnek a kimutatásba, azok nem képezik az egységes vagyonyilvántartás részét.

b) Az egyéb vagyonkezelőknél lévő állami vagyon számbavételének módszere

Az egyéb vagyonkezelők minden év azonos időpontjában jelentenek az MNV Zrt. felé az általuk kezelt állami vagyonról mennyiségéről és értékéről. Az adatszolgáltatás részleteit az MNV Zrt. és az egyéb vagyonkezelők között megkötött vagyonkezelési szerződések rögzítik.

Egyéb vagyonkezelő alatt értünk minden olyan szervezetet, amely nem költségvetési szerv (pl. gazdasági társaságok, társadalmi szervezetek stb.).

c) Az MNV Zrt. által közvetlenül kezelt állami vagyon számbavételének módszere

Az MNV Zrt. által közvetlenül kezelt állami vagyon számbevétele a számviteli törvény és a vonatkozó Korm. rendelet alapján történik.

6.1.2 A legjelentősebb értékű állami vagyont kezelő szervezetek

a) A legjelentősebb értékű állami vagyont kezelő központi költségvetési szervek

A költségvetési szervek által kezelt állami vagyon értéke 10 392 Mrd Ft, amelyből a legjelentősebb értékű vagyont az alábbi költségvetési szervek kezelik.

Mrd Ft

Költségvetési szerv neve	Kezelt vagyon értéke
Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ	6 027
Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal	587
Uniós Fejlesztések fejezeti kezelésű előirányzatai	530
HM Infrastrukturális Ügynökség	490
NFM	270
MH ÖHP és alárendelt szervezetei	148
NFM fejezeti kezelésű előirányzata	107

Külön kiemelandő a fenti felsorolásból a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ által kezelt útvagyon, amelynek hasznosítása során az infrastruktúra amortizációjának megtérülése mindenképpen biztosítandó.

b) A legjelentősebb értékű állami vagyont kezelő egyéb vagyongazdálkodók

Az egyéb vagyongazdálkodó által kezelt állami vagyon értéke 1 347 Mrd Ft, amelyből a legjelentősebb értékű vagyont az alábbi szervezetek kezelik.

Mrd Ft

Egyéb vagyongazdálkodó neve	Kezelt vagyon értéke
Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.	654
Magyar Államvasutak Zrt.	359
Regionális Vízművek	134
Budapest Airport Zrt.	84
Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft.	20
Nemzeti Színház Zrt.	12

c) Az MNV Zrt. által közvetlenül kezelt állami vagyon

Az MNV Zrt. által közvetlenül kezelt vagyon értéke 1 481 Mrd, amelyből a legjelentősebb vagyonelemeket az alábbiakban ismertetjük.

Mrd Ft

MNV Zrt.	Közvetlenül kezelt vagyon értéke
Termőföld ingatlan vagyon	319
Nem termőföld ingatlan vagyon	95
Tartós állami tulajdonú társasági részesedések	962

Ahogy már korábban jeleztük, az állami vagyon összetételét az MNV Zrt. 2010. évi rábízott vagyoni beszámoló bázisán mutatjuk be, amelynek okán a fenti táblázatban a jelentés készítéséig két alapvető változás állt be az MNV Zrt. közvetlen vagyongazdálkodásába tartozó vagyonelemek kapcsán.

1. A 2011. évben a termőföld ingatlanvagyon a Nemzet Földalapkezelő Szervezet rábízott vagyonában kerül majd kimutatásra.
2. A tartós állami tulajdonú társasági részesedések értéke közel másfélszeresére nőtt a MOL Nyrt. akvizícióját követően.

Az MNV Zrt. közvetlen kezelésében lévő, tartós állami tulajdonú társasági részesedések

Az MNV Zrt. rábízott vagyonában 2011. év végén 274 működő társasági részesedés volt. A társaságok közül az MNV Zrt. közvetlen kezelésébe 213 részesedés tartozott, míg 61 cég esetében más intézmény (minisztérium, egyéb szervezet) látta el a tulajdonosi joggyakorlást.

Az MNV Zrt. 213 közvetlen tulajdonosi joggyakorlású részesedéséből 136 volt a többségi tulajdonú cégek száma, 77 társaságban az MNV Zrt. részesedése kisebbségi volt. Az MNV tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó teljes társasági portfólió korrigált vagyontömegének (1.564 MrdFt-nak) mintegy 55%-át teszik ki a többségi tulajdonú vagyonelemek.

Az MNV Zrt. közvetlen vagyonkezelésében lévő főbb társaságcsoporthoz, társaságok az alábbiak. A társaságok mellett bemutatott jegyzett tőke érték kapcsán megjegyezzük, hogy a rábizott vagyoni beszámolóban a társaságok bekerülési értéken kerültek kimutatásra, ami inkább azok saját tőke értékéhez közelít, vagyis a jegyzett tőke értékénél (pl. MVM saját tőke értéke: 375 Mrd, Richter Nyrt. saját tőke értéke: 437 Mrd).

Mrd Ft

Társaságok	Jegyzett tőke
MVM Zrt.	200
MOL Nyrt.	105
MÁV Zrt.	21
Richter Nyrt.	19
Magyar Posta Zrt.	13
Nemzeti Színház Zrt.	13
Volánbusz Zrt.	11
Vízművek	8
Gysev Zrt.	7

Kiegészítésként hozzá kell tenni, hogy a jelentés készítésekor a jelentős értékű társaságcsoporthoz tartozott már a Rába Nyrt. 13 Mrd Ft értékű saját tőkével.

6.1.3 Az állami vagyont terhelő kötelezettségek

Az állami vagyonnal kapcsolatos közvetlen kötelezettségek értéke nem jelentős, a teljes vagyon 10%-át sem éri el. E körben két kötelezettség értéke meghatározó:

Mrd Ft

Kötelezettségek	Könyv szerinti értéke
A központi költségvetési szerv vagyonkezelők kötelezettségei	662
Richter Nyrt. átváltoztatható kötvény	232

A Richter Nyrt. részvényeihez kapcsolódó átcserélhető kötvény 2009. évben került kibocsátásra, 5 éves futamidővel.

6.1.4 Az állami vagyon értéke

A MNV Zrt. rábízott vagyonába tartozó állami vagyon eszközértéke 2010. december 31-én 13 219 Mrd forint értéket mutatott. Ha figyelembe vesszük az állami vagyonhoz kapcsolódó kötelezettségek 953 Mrd Ft értékű állományát, akkor is elmondható, hogy a Magyar Állam Államadósság Kezelő Központ Zrt. útján kezelt államadóssága jelentős eszközfedezettel bír.

6.1.5 Az állami vagyon értékét befolyásoló tényezők

Az MNV Zrt. 2010. évi rábízott vagyoni beszámolója értékben nem tartalmazta a „dolog módjára hasznosítható természeti erőket”, azaz az ásványi anyagok, felszíni és felszín alatti vizek, a geotermikus energia, a koncessziók, a légtér és a műemlékek csak ún. mérlegen kívüli tételként jelentek meg a vagyonyilvántartásban.

Továbbá az MNV Zrt. rábízott vagyoni beszámolója nem tartalmazta az MFB Zrt. rábízott vagyonába tartozó, a 2010. évben már az MFB által kimutatott, az állami vagyon részét képező 258 Mrd Ft értékű társasági részesedést (pl. NIF Zrt., ÁAK Zrt., Magyar Közút NZrt., Erdőgazdaságok stb.).

6.2 Önkormányzati vagyon nyilvántartása

A jelentés hatóköre jelenleg az önkormányzatok saját tulajdonában lévő vagyon elemzésére nem terjedt ki. Az Állami Számvevőszék V-0108/2001. számú jelentésében foglaltak szerint a vagyon értéke megközelítőleg 2 000 Mrd forint.

A magyar államháztartásban az önkormányzati vagyon nyilvántartása, a vagyonnal való gazdálkodás módja jelenleg csak külön-külön önkormányzatonként vizsgálható.

7. A vagyongazdálkodás 2012. február havi főbb eseményei

A főbb eseményekről az állami vagyon adott csoportjaira nézve adunk tájékoztatást.

7.1 Társasági portfólió

Társaságok általánosságban:

Elkezdődött a kiemelt társaságok, társaságcsoportok 2012. évi üzleti terveinek jóváhagyása

Malév Zrt.

A Társaság felszámolása miatti állami követelések érvényesítésének előkészítése megkezdődött.

RÁBA Nyrt.

A Társaság részvényeire vonatkozó nyilvános vételi ajánlat lezárultát követően elkezdődött az Európai Unió versenyfelügyeleti eljárás.

MVM Zrt.

A társaság közgyűlése többek között a földgáz üzletágot érintő projektekről hozott döntést.

Vízüzem társaságok

A társaságcsoport értékelt a megyei önkormányzatoktól átvételre kerülő víziközmű vagyonnal összefüggő lehetőségeket.

MÁV Zrt.

A nemzeti fejlesztési miniszter határozatot adott ki a közösségi közlekedésben érintett társaságok vonatkozásában, ami meghatározza a 2012. évben elvégzendő feladatokat.

7.2 Nem termőföld ingatlan portfólió

Ingatlanok általánosságban:

Egyes központi költségvetési szervek vagyonkezelési szerződésének megkötéséről, módosításáról és megszüntetéséről született döntés.

7.3 Termőföld portfólió

A termőföld portfólió kapcsán a főbb eseményekről való tájékoztatásra a Nemzeti Földalapkezelő Szervezettel való kapcsolatfelvételt követően kerülhet sor.

8. Vitás, függő kérdések

A szakértői munka további folytatást igényel annak érdekében, hogy a „*Vitás, függő kérdések*” kapcsán objektív értékelésre nyíljon mód.

9. Az állami vagyonkezelés döntéshozói

Szervezet	Döntéshozó
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium	nemzeti fejlesztési miniszter NFM vagyonpolitikai államtitkár NFM vagyonpolitikai helyettes-államtitkár
Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.	MNV Zrt. igazgatóságának elnök MNV Zrt. vezérigazgatója MNV Zrt. általános vezérigazgató-helyettese
Magyar Fejlesztési Bank Zrt.	MFB elnök-vezérigazgatója
Nemzeti Földalapkezelő Szervezet	vidékfejlesztési miniszter NFA főigazgatója

10. Vagyonpolitika és más szakpolitikák együttműködési lehetőségei (monetáris politika, fiskális politika, KKV politika, fejlesztés politika, foglalkozás politika)

Monetáris politika

- A nemzeti bankrendszernek forrás és eszkösteremtési lehetőség az állami társaságok koncentrált betét- és hitelpozíciójának megteremtésével.

Fiskális politika

- Az öncélú-, közfeladatot el nem látó gazdasági társaságok végelszámolása (pl. adott agrártársaságok) a költségvetési támogatások mellőzhetősége érdekében.

KKV-politika

- Kockázati tőke társaságok irányításában való érdemi részvétel.
- Állami tulajdonú kis- közepes gazdasági társaságok vonatkozásában a KKV törvény módosítása, hogy méretük alapján személyük is részesülhessen a törvény által nyújtotta kedvezményekben.

Fejlesztés politika

- Állami támogatásokra vonatkozó szabályozók áttekintése, finomhangolása az állami társaságok javára

Foglalkozás politika

- A feldolgozó ipari (pl. Rába) felvásárlások közvetlen vagy közvetett módon történő, további támogatása, az érdemi munkahelyteremtés érdekében.
- Érdemi beruházások megvalósítása, elősegítendő a nemzeti tőkeexportot a foglalkoztatás bővítése céljából.
- Közmunka program szélesítése az állami és önkormányzati gazdálkodó szervezetek körében.

Közbeszerzési jogi szabályozó eszközök

- Uniós elvárásokat figyelembe vevő, de a nyugat-európai gyakorlatot is követő finomhangolás az állami társaságok javára.